

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ett informationssystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning, om upphävande av 6 kap. och 21 § 2 mom. lagen om arbetskraftsservice och om ändring av 24 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om ett datasystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning. Genom denna lag ersätts den nuvarande förordningen om ett datasystem för arbetskraftsservicen som utfärdats med stöd av lagen om arbetskraftsservice. Enligt grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Enligt grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats. I lagen om arbetskraftsservice bestäms om ett datasystem för arbetskraftsservicen, men närmare bestämmelser om datasystemets innehåll finns i förordningen.

Riksdagen förutsatte att lagen skulle innehålla tillräckligt noggranna bestämmelser om målen för registreringen, innehållet i personuppgifterna om dem som registreras och om uppgifternas användningsändamål. För att regleringen skall vara så omfattande och detaljerad som riksdagen förutsätter är nödvän-

digt att stifta den föreslagna lagen.

I förslaget har också utvecklingen av datasystemet beaktats.

I propositionen föreslås också att de nuvarande bestämmelserna om ett personregister för arbetskraftsservicen samt bestämmelserna om datasekretess och hemlighållande upphävs. Motsvarande bestämmelser skall med beaktande av den ändrade offentlighets- och personuppgiftslagstiftningen införas i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Utgångspunkten är fortsättningsvis att de personuppgifter som finns i registret skall hållas hemliga. Det föreslås emellertid att de begränsningar som gäller utlämnande av information arbetskraftsbyråerna emellan om enskilda kunder skall upphävas.

Dessutom föreslås att utlämnandet av viss information skall förutsätta ett beslut av arbetsministeriet.

Lagarna avses träda i kraft omedelbart efter det att de har antagits.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
MOTIVERING	3
1. Nuläge	3
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	3
3. Propositionens verkningar	4
4. Beredningen av ärendet.....	4
DETALJMOTIVERING.....	5
1. Lagförslag	5
1.1. Lagen om ett informationssystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning	5
1.2. Lagen om arbetskraftsservice.....	8
1.3. Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet	9
2. Ikraftträdande.....	9
3. Lagstiftningsordning	9
LAGFÖRSLAGEN.....	10
om ett informationssystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning	10
om upphävande av 6 kap. och 21 § 2 mom. lagen om arbetskraftsservice.....	13
om ändring av 24 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.....	14
BILAGA.....	15
PARALLELLTEXT	15
om ändring av 24 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.....	15

MOTIVERING

1. Nuläge

För att främja enskilda kunders yrkesmässiga utveckling och placering i arbete upprätthåller arbetskraftsförvaltningen med stöd av 19 § lagen om arbetskraftsservice (1005/1993) ett personregister. I lagen om arbetskraftsservice föreskrivs om tystnadsplikt och om de ändamål för vilka uppgifter kan ges ur registret och om vem som ger tillstånd till detta. Med stöd av lagen om arbetskraftsservice har förordningen om ett datasystem för arbetskraftsservicen (1254/1993), nedan informationssystemförordningen, utfärdats. I 2 § 1 mom. personuppgiftslagen (523/1999), som gäller tillämpningsområdet, föreskrivs att vid behandling av personuppgifter skall personuppgiftslagen iakttagas, om inte annat bestäms någon annanstans i lag. Eftersom det är nödvändigt att tillämpa egna bestämmelser på datasystemet för arbetskraftsbyråns kundbetjäning, måste en lag stiftas om detta. Personuppgiftslagen tillämpas som komplement till denna lag.

Enligt 12 § 2 mom. grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Offentlighet är alltså en huvudregel som nämns i grundlagen och som kan begränsas endast av tvingande skäl, vilket då måste ske genom lag. När regleringen av offentligheten för de handlingar som innehas av myndigheterna och regleringen av hemlighållandet avgörs, måste också bestämmelserna i 10 § 1 mom. grundlagen om skydd för privatlivet beaktas.

I lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan offentlighetslagen, föreskrivs om rätten att ta del av myndigheters offentliga handlingar och om handlingsssekretess. Enligt 1 § i lagen är myndighetshandlingar offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i offentlighetslagen eller i någon annan lag.

För att främja lagstiftningens tydlighet är det nödvändigt att överföra de bestämmelser

som gäller utlämnande av uppgifter från lagen om arbetskraftsservice till den föreslagna lagen om ett datasystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning. På motsvarande sätt är det motiverat att överföra bestämmelsen om sekretess till offentlighetslagen.

I 38 kap. strafflagen (39/1889) föreskrivs om informations- och kommunikationsbrott. Kapitlet innehåller bestämmelser om såväl sekretessbrott (1 och 2 §) som personregistersbrott (9 §).

Till sitt innehåll motsvarar den föreslagna lagen om ett informationssystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning, nedan informationssystemlagen, kundbetjäningens datasystem URA, som arbetsförvaltningen tog i bruk 1998.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Målet med propositionen är att ge bestämmelserna om arbetskraftsmyndigheternas registrering av personuppgifter och övrig informationsbehandling status av lag samt att med anledning av att det datasystem som arbetskraftsbyråerna använder för serviceverksamheten ändrats göra de nödvändiga ändringarna i innehållet i bestämmelserna.

I datasystemförordningen krävs att de enskilda kunderna ger sitt skriftliga samtycke till att uppgifter som enligt lagen om arbetskraftsservice är sekretessbelagda får utlämnas mellan arbetskraftsmyndigheter. Sådana uppgifter är till exempel uppgifter om hälsotillståndet. Skriftligt samtycke krävs också för att uppgifter som är nödvändiga för besättande av lediga arbetsplatser skall få lämnas till arbetsgivarkunder. Enligt propositionen skall de begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter mellan arbetskraftsmyndigheter upphävas. Samtidigt föreslås att samtycke till utlämnande av nödvändiga uppgifter till arbetsgivarkunder inte längre skall behöva ges skriftligen.

Med stöd av datasystemförordningen kan avtal som gäller skapande, uppdatering och utlämnande av specialregister ingås med så-

dana samfund som producerar arbetsförmedlingsservice. Bestämmelsen är onödig. Datamaterial kan med stöd av 21 § offentlighetslagen sammanställas på begäran och de avgifter som uppbärs för detta fastställs i arbetsministeriets förordning om avgiftsbelagda prestationer inom arbetsförvaltningen (1275/2000).

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inga ekonomiska, organisatoriska eller personal verkningar.

4. Beredningen av ärendet

Proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid arbetsministeriet. Dataombudsmannens byrå har hörts som sakkunnig i ärendet och dessutom har justitieministeriet konsulterats i ärendet.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lagen om ett informationssystem för arbetskraftsförvaltningens kundbe- tjänning

1 §. *Lagens syfte.* I 1 mom. i denna paragraf fastställs syftet med lagen, vilket är att skydda privatlivet vid utnyttjandet av arbetskraftsservice.

I 2 mom. hänvisas till personuppgiftslagen, som iakttas som allmän lag när det är fråga om behandlingen av personuppgifter. Centrala frågor som kommer att basera sig på personuppgiftslagen är de allmänna principerna om behandlingen av personuppgifter i lagens 2 kap. och den registrerades rättigheter i 6 kap., av vilka den med tanke på arbetsförvaltningens kunder viktigaste rättigheten är införandet av rätten till insyn.

2 §. *Register för arbetskraftsservicen.* I jämförelse med datasystemförordningen baserar sig den föreslagna lagen på ett datasystem som nu används, medan datasystemförordningen baserar sig på ett system som inte längre är i bruk.

Kundbetjäningens datasystem URA, som nu används, består av tre register: ett personregister för enskilda kunder, ett arbetsgivarregister samt ett register över anordnare av arbetskraftsutbildning. Genom registren främjas de enskilda kundernas yrkesmässiga utveckling och placering i arbete och samtidigt sköts med hjälp av registren också uppgifter som hänför sig till sysselsättning och utkomststöd för arbetslösa. Med hjälp av datasystemet betjänas också arbetsgivarkunder med tjänster som hänför sig till anskaffning av arbetskraft.

I paragrafens 2 mom. preciseras datasystemets egenskaper; det förs genom automatisk databehandling och är ett riksomfattande, enhetligt register, som används i alla arbetskraftsbyråer och i viss mån också på arbetskrafts- och näringslivscentralernas arbetskraftsavdelningar samt inom arbetsministeriet. Datasystemet har medvetet byggts upp för att det skall kunna betjäna alla ar-

betskraftsbyråer över hela landet och för att möjliggöra en effektiv kundbetjänning. På detta vis kan servicen tryggas för arbetssökande kunder oberoende av var de bor och de kunder som söker arbetstagare kan söka arbetstagare över ett större verksamhetsområde än det som arbetskraftsbyrån täcker. Det enhetliga systemet kan utan att personens integritetsskydd kränks stöda arbetskraftens sysselsättning och rörlighet samt det praktiska arbetet på arbetskraftsbyrån. Datasystemförordningen baserar sig på det datasystem som tagits ur bruk. I det fanns förutom ett riksomfattande register också regionala och lokala register.

Den definition av ett personregister som finns i 3 § 3 punkten personuppgiftslagen innefattar ett logiskt registerbegrepp. Det har dock ansetts vara nödvändigt att i det föreslagna 2 mom. särskilt, men i överensstämmelse med personuppgiftslagen, föreskriva att det i registret också kan ingå manuella kartotek, handlingar eller övriga register som av någon anledning måste föras separat. Det är då fråga om handlingar som kompletterar datasystemet. Den här sortens material som förvaras separat är framför allt beslut om utbildning, kartotek för yrkesvägledning, läkarintyg, utlåtanden om rehabilitering eller samarbetsgruppernas handlingar om enskilda personer.

3 §. *Den registeransvarige.* I paragrafen föreskrivs om den registeransvarige. Som registeransvarig svarar arbetsministeriet för datasystemet och för att det fungerar på allmän nivå samt för enhetligheten i registerfunktionerna. Som lokala företrädare för den registeransvarige sköter arbetskraftsbyråerna om åtgärder som insamling, sparande och behandling av information som gäller kundbetjäningen. Arbetskraftsbyråernas ansvar täcker de förfaranden för behandlingen av personuppgifter som avses i 3 § 2 mom. personuppgiftslagen: insamling, registrering, organisering, användning, översändande, utlämnande, lagring, ändring, samkörning, blockering, utplåning och förstöring av personuppgifter samt andra praktiska åtgärder som vid-

tas i fråga om personuppgifterna. En del av åtgärderna sköts emellertid centralt av ministeriet. Arbetsministeriet behandlar uppgifter som har anknytning till den riksomfattande skötseln av ärenden, såsom fördelningen av anslagskvoterna. Dessutom bearbetar arbetsministeriet information i samband med dataunderhållet för att garantera att systemet fungerar. Av praktiska skäl är ett centralt utplånande av uppgifter motiverat efter de tidsperioder som nämns i den föreslagna 5 § 2 mom.

4 §. *De olika registrens informationsinnehåll.* De uppgifter som insamlas i registren behövs för att genomföra de lagstadgade åtgärderna inom arbetskraftsförvaltningen dvs. för sysselsättandet av arbetssökande och tryggheten av tillgången på arbetskraft. I paragrafen finns en förteckning över vilka uppgifter om kunderna som kan samlas in och sparas i de olika registren. Förteckningen baserar sig på den registerbeskrivning som har gjorts om kundbetjäningens datasystem URA i enlighet med personuppgiftslagen. Basuppgifterna och uppgifterna om färdigheter gäller utbildning, erfarenhet, arbetssökning, ändringar i fråga om sysselsättning, arbetstillstånd, arbetshistoria och andra omständigheter som är nödvändiga med tanke på sysselsättningen.

De övriga nödvändiga uppgifter som nämns i paragrafens 4 mom. kan vara till exempel information om meddelanden om permittering, som införs i uppgifterna om den enskilda kunden. Uppgifterna om permittering utgör inget separat personuppgiftsregister. Sådana uppgifter är också uppgifter med anknytning till betjäningprocessen, t.ex. uppföljning av användningen av anslag, uppgifter om utbetalningar för arbetskraftspolitiska åtgärder och bedömningar av kundernas servicebehov.

5 §. *Registrering, utplånande och arkivering av personuppgifter.* För att garantera att uppgifterna är korrekta och ändamålsenliga har det ansetts vara nödvändigt att behålla den nuvarande bestämmelsen i datasystemförordningen om en tjänstemans skyldighet att vid registrering av personuppgifter i registren uppgive källan och vem som har antecknat uppgiften, om uppgifterna inte fås av kunden själv.

Enligt personuppgiftslagen skall uppgifter som med hänsyn till registrets ändamål är onödiga med vissa undantag utplånas ur registret. Sådana arbetskraftspolitiska utlåtan den om den enskilda kunden, uppgifter om utbetalningar för arbetskraftspolitisk utbildning, arbetsplatsanvisningar och placeringsanvisningar, ändringar av kontaktuppgifter och av uppgifter i fråga om sysselsättning som är äldre än två år skall utplånas ur datasystemet. Denna information är till sin karaktär beslut som inte uppdateras i takt med att kundens situation förändras. Har personen i fråga ansökt om ändring i utkomstskyddet för arbetslösa och ärendet ännu inte har avgjorts, är det emellertid nödvändigt att bevara informationen tills ett slutgiltigt beslut i ärendet har fattats.

Till den information som skall utplånas efter två år hör också den framställning som personerna har gjort själva (självbeskrivning). Det är här fråga om information som är tids- och situationsbunden och som kan anses vara föråldrad efter två år.

Planer som gäller arbetssökandet eller personen i övrigt, såsom integrationsfrämjande program, utplånas då två år har förflutit sedan den senaste arbetssökningsperioden. Dessa planer är ständigt föränderliga och de uppdateras i takt med att den enskilda kundens situation förändras.

Genom en massutplåning av dessa uppgifter efter två år har man velat säkerställa att föråldrade och onödiga uppgifter utplånas ur systemet. Det finns situationer där arbetskraftmyndigheten inte nödvändigtvis får veta att registret innehåller föråldrad eller onödig information. Det är också fråga om en säkerhetsåtgärd till följd av den stora mängden information.

Då fem år har förflutit sedan personen upphörde att vara kund vid arbetskraftsbyrån, utplånas all information.

Vid arkiveringen av informationen iaktas arkivlagen (831/1994). Enligt arkivlagen skall arkivet skötas bl.a. så att det stöder rätten att få offentliga uppgifter och så att datasekretessen har beaktats på behörigt sätt.

6 §. *Överlåtande av användningsrättigheter och sekretessbelagda uppgifter.* Rätten att använda arbetskraftsförvaltningens datasystem beviljas de tjänstemän som behö-

ver detta för skötseln av tjänsteuppgifter. Framför allt har alltså arbetskraftsbyråernas tjänstemän rätt att använda datasystemet för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning. Enligt 2 § 2 mom. lagen om arbetskrafts- och näringscentraler (93/1997) styr och övervakar arbetsministeriet centralen när denna sköter arbetskraftsförvaltningens ärenden. Härvid jämställs dess personal i fråga om ställningen med arbetskraftsförvaltningens personal, trots att den administrativt sett hör till handels- och industriministeriets personal. Särskilt personalen vid centralernas arbetskraftsavdelningar har beviljats rätt att använda datasystemet.

Dessutom kan arbetstagare, praktikanter, civiltjänstgörare inom förvaltningen samt vid behov också dem som utför uppdrag beviljas användningsrättigheter.

Antalet personer som står i uppdragsförhållande till arbetskraftsmyndigheterna har ökat under den senaste tiden. På grund av detta är det nödvändigt att särskilt föreskriva om överlåtandet av användningsrättigheterna. Anlitandet av utomstående beror på att arbetssättet och skötseln av sysselsättningen har förändrats. En allt större andel av de sysselsättningsfrämjande åtgärderna sker med hjälp av olika projekt, där instanser som står utanför arbetsförvaltningen deltar, allt från kommunala myndigheter till privatpersoner. Också de utökade finansieringsmöjligheterna för projekt har ökat antalet uppdrag. Detta gäller till exempel projekt som finansieras av Europeiska socialfonden. Olika tjänster köps också av företag, såsom de revisionsuppgifter som arbetsministeriet köper av Oy Audiator Ab. I dessa uppdrag ingår också en betydande möjlighet till användning av uppgifter som annars är sekretessbelagda. För att säkra dataskyddet inom systemet och för att skydda de enskilda kundernas privatliv måste beviljandet av användningsrättigheter avgöras centralt och särskilt för varje fall. Enligt propositionen kräver beviljandet av användningsrättigheter för datasystemet ministeriets godkännande då det är fråga om personer som anställts för vissa uppdrag.

Arbetskraftsbyråerna samarbetar med olika myndigheter och sammanslutningar vid de gemensamma serviceenheterna som avses i lagen om kundbetjäning vid gemensamma ser-

viceenheter inom den offentliga förvaltningen (802/1993). Enligt 1 § 2 mom. i denna lag kan en myndighet bemyndiga en annan myndighet att med dess medgivande med full befogenhet sköta uppgifter som inte förutsätter ändamålsenlighetsprövning och inte är förknippade med tillgripande av tvångsmedel, så som närmare bestäms genom beslut av statsrådet. I 3 § föreskrivs om samserviceavtal och frågor som berör datasekretessen i de gemensamma serviceenheternas verksamhet eller i de på samserviceavtalen baserade rättigheterna till att använda information. Propositionen med förslag till en datasystemslag föranleder inga ändringar i serviceenheternas verksamhet eller i användningsrättigheterna till den information som baserar sig på samserviceavtalen.

7 §. *Samtycke till utlämnande av uppgifter till arbetsgivarkunder för besättande av ledig arbetsplats.* Arbetskraftsbyråns främsta uppgift är att sysselsätta de personer som söker arbete. När det gäller skötseln av denna uppgift är det viktigt att ge den arbetsgivarkund som söker arbetskraft information om de arbetssökande. För att uppgifter skall få utlämnas för detta ändamål krävs att personen i fråga ger sitt samtycke till detta när han eller hon registreras som arbetssökande. En ändring i sak jämfört med datasystemförordningen är att detta samtycke inte längre behöver ges skriftligen. Inom det nuvarande systemet har det i praktiken visat sig vara ytterst svårt att manuellt bevara uppgifter om huruvida skriftligt samtycke har getts eller inte, eller om detta samtycke har tagits tillbaka, så att det kan garanteras att uppgifterna motsvarar den rådande situationen. I fortsättningen är det meningen att en anteckning i datasystemet skall vara tillräcklig. Denna anteckning kan lätt ändras och på byrån är det lätt att hitta den aktuella informationen. Till denna del innebär ändringen att det manuella arbetet försvinner och att datatekniken utnyttjas effektivare inom serviceverksamheten. En enskild kund kan fortsättningsvis neka till att informationen ges vidare.

Utlämnandet av uppgifter har begränsats till att gälla de nödvändiga uppgifter som räknas upp i paragrafen. Till sitt innehåll motsvarar momentet datasystemförordningen, men genom skrivsättet har man

försökt öka läsbarheten för kunderna. För tydlighetens skull nämns i lagtexten separat de uppgifter som hör till den profil som den arbetssökande själv har gjort upp. De uppgifter som ansetts vara onödiga, såsom rätts-handlingsförmåga, har strukits ur förteckningen.

I 8 § 1 mom. lagen om integritetsskydd i arbetslivet (477/2001) bestäms om arbetsgivarens rätt att vid inledandet av ett arbetsförhållande och under arbetsförhållandet på de villkor och för de ändamål som anges i paragrafen behandla uppgifter om en arbetstagares hälsotillstånd. Arbetsgivaren har dessutom rätt att behandla dessa uppgifter i sådana situationer och i en sådan omfattning som bestäms särskilt någon annanstans i lag. Vid planeringen av sysselsättningsåtgärder i synnerhet för grupper vars hälsotillstånd är försvagat och vilka är svårare att sysselsätta, måste man behandla uppgifter om hälsotillståndet. En arbetsgivare som sysselsätter en sådan arbetstagare stöds genom sysselsättningsanslag. Trots att lagen om integritetsskydd i arbetslivet även gäller arbetssökanden, befattade man sig när lagen stiftades emellertid inte med dem till vilka sysselsättningsåtgärder riktas. För tydligheten i lagstiftningen är det dock nödvändigt att i den föreslagna datalagslagen föreskriva om behandlingen av uppgifter om hälsotillstånd när arbetssökanden är kund inom arbetskraftsförvaltningen.

8 §. *Självbetjämningsregister, allmänna broschyrer och katalogisering.* I paragrafen föreslås att de åtgärder som nämns i paragrafen skall kräva den enskilda kundens uttryckliga samtycke. Det i datalagsförordningen avsedda skriftliga samtycket krävs således inte längre. Förslaget utgår från att ett muntligt samtycke, som en tjänsteman med tjänsteansvar antecknar i dataregistret, skall vara tillräckligt. I takt med att den elektroniska kommunikationen ökar, måste det vara möjligt att också sköta givande eller förvägran av samtycke på detta vis.

9 §. *Närmare bestämmelser.* Möjligheten att meddela kompletterande föreskrifter och anvisningar finns fortsättningsvis hos ministeriet.

10 §. *Ikraftträdande.* Lagen föreslås träda i kraft den omedelbart efter det att de har anta-

gits. Samtidigt föreslås att datalagsförordningen skall upphävas.

1.2. Lagen om arbetskraftsservice

1 §. Det föreslås att 6 kap. lagen om arbetskraftsservice, som innehåller 19 och 20 §, skall upphävas. I 19 § föreskrivs om personregister för arbetskraftsservicen och om begränsningarna i överlämnandet av uppgifter mellan arbetskraftsbyråerna. Bestämmelser, som motsvarar bestämmelserna i 19 § lagen om arbetskraftsservice, tas in i 2 och 3 § i lagen om ett datasystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning. En innehållslig förändring är emellertid att man skulle avstå från begränsningarna för överlämnande av vissa sekretessbelagda uppgifter arbetskraftsbyråerna emellan, bland annat när det gäller uppgifter om hälsotillståndet. Planeringen av placering i arbete och andra arbetskraftspolitiska åtgärder genomförs för kunderna hos flera arbetskraftsbyråer genom att det gemensamma registret och de nödvändiga uppgifterna i det utnyttjas. Begränsningarna gällande överlämnande av information avgörs inom arbetsförvaltningen för varje grupp av ärenden och för varje fall skilt för sig. Utgångspunkten är det skyddande av uppgifter som baserar sig på den goda informationshantering som krävs i offentlighetslagen.

Eftersom det föreslås att det skall föreskrivas om registren i datalagslagen, blir 19 § onödig och det föreslås att den skall upphävas.

I 20 § i den gällande lagen om arbetskraftsservice föreskrivs om tystnadsplikten i fråga om de uppgifter som ingår i arbetskraftsservicens personregister samt om överlämnande av uppgifter. Det föreslås att denna paragraf upphävs och att motsvarande bestämmelser införs i 24 § 1 mom. 25 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Genom totalrevideringen av offentlighets- och sekretesslagstiftningen (RP 30/1998 rd) strävade man efter att förenhetliga sekretessbestämmelserna och i offentlighetslagen intogs i princip alla specialbestämmelser som

hade ingått i de olika förvaltningsområdenas lagstiftning. På grund av den revidering av personuppgiftslagstiftningen (RP 96/1998 rd) som samtidigt var under arbete togs de sekretessbestämmelser som hade ingått i lagarna om myndigheternas personregister i det skedet inte in i offentlighetslagen. Riksdagen förutsatte när den antog de lagar som ingick i totalrevideringen av offentlighetslagstiftningen att sekretessbestämmelser i fortsättningen inte tas in i speciallagar (RSv 303/1998).

I 21 § 2 mom. lagen om arbetskraftsservice hänvisas i fråga om brott mot bestämmelserna om tystnadsplikten enligt 20 § till bestämmelserna i 38 kap. strafflagen. Eftersom det i denna proposition föreslås att 20 § skall upphävas, skall också 21 § 2 mom. upphävas. Eftersom det i strafflagen föreskrivs om straffen på ett heltäckande sätt, har det å andra sidan inte ansetts vara nödvändigt att infoga en särskild straffbestämmelse i den föreslagna datalagslagen.

1.3. Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

24 §. *Sekretessbelagda myndighetshandlingar.* I 1 mom. 25 punkten, som innehåller bestämmelser om skydd för uppgifter om såväl hälsotillstånd som sexuellt beteende hos socialvårdens klienter, införs bestämmelser om tystnadsplikt i fråga om uppgifter om enskilda kunder inom arbetskraftsförvaltningen. Det föreslås att punkten ändras så att även skyddet för uppgifter om en enskild kund inom arbetskraftsförvaltningen nämns i punkten. Tystnadsplikten gäller alla enskilda kunder inom arbetskraftsförvaltningen, såsom arbetssökande och yrkesvägledningskunder. Tystnadsplikten i fråga om uppgifter om företagskunder, såsom arbetsgivare och utbildningsanordnare, fastställs med stöd av de övriga punkterna i paragrafen.

Tystnadsplikten omfattar alla sådana uppgifter om en enskild kund som kan identifiera en viss person. Tystnadsplikten i fråga om uppgifter motsvarar således den gällande lagstiftningen. Tystnadsplikten är nödvändig med tanke på skyddet för den enskilda kundens integritet och för att säkerställa en kon-

fidentiell kundrelation.

Lämmandet av uppgifter om en enskild kund till en arbetsgivare baserar sig fortfarande på arbetssökandens samtycke. I den föreslagna datalagslagen bestäms om överlåtagandet av uppgifter och beslutsfattandet i fråga om detta. Uppgifter överläts lagenligt till olika myndigheter och till instanser som betalar utkomstskydd för arbetslösa såsom Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna.

Avsikten är att en enskild kunds relation med arbetskraftsförvaltningen fortfarande hålls hemlig och att uppgifterna kan ges till utomstående endast med kundens samtycke.

Inom sysselsättningsåtgärderna har olika planer de senaste åren blivit vanligare och de görs som ett samarbete myndigheter emellan med stöd av olika lagar. I lagstiftningen föreskrivs om erhållandet och överlåtagandet av sekretessbelagda uppgifter mellan olika instanser som deltar i utarbetandet av planerna samt om sparandet av de uppgifter som ingår i planerna.

2. Ikraftträdande

Ikraftträdandet av de föreslagna lagarna kräver inga åtgärder på förhand. De föreslås därför träda i kraft omedelbart efter det att de har antagits.

3. Lagstiftningsordning

Enligt 10 § grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. På grund av bestämmelsen föreslås att de bestämmelser om arbetskraftsbyråernas behandling av personuppgifter för arbetsförvaltningens ändamål som ingår i den nuvarande förordningen om datasystemet för arbetskraftsservice och de bestämmelser som tryggar skyddet för privatlivet tas in i lagen om datasystemet för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning.

Lagen överensstämmer med grundlagen och regeringen anser därför att datalagslagen i propositionen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ett informationssystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att skydda den personliga integriteten vid utnyttjandet av arbetskraftsservicen.

Vid behandlingen av personuppgifter i informationssystemet för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning skall personuppgiftslagen (523/1999) tillämpas, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

2 §

Register för arbetskraftsservicen

För främjande av enskilda kunders yrkesmässiga utveckling och placering i arbete samt för att betjäna arbetsgivarna upprätthåller arbetskraftsförvaltningen ett informationssystem för arbetskraftsförvaltningens kundbetjäning som innehåller ett register över enskilda kunder, ett arbetsgivarregister och ett register över anordnare av arbetskraftsutbildning.

Informationssystemet är ett enhetligt riksomfattande informationssystem som upprätthålls med hjälp av automatisk databehandling och vars uppgifter används gemensamt av arbetskraftsmyndigheterna. I registren kan också ingå manuellt förda kartotek, handlingar samt datafiler som i övrigt upprätthålls separat från det enhetliga informationssystemet.

3 §

Registeransvarig

Arbetsministeriet bär som registeransvarig ansvar för att det informationssystem som behövs för upprätthållande av arbetskraftsservicens register är allmänt funktionsdugligt och för enhetligheten i registerfunktionerna. Arbetskraftsbyråerna sköter de övriga uppgifter som ålagts den registeransvarige, om inte arbetsministeriet bestämmer något annat.

4 §

De olika registrens informationsinnehåll

I registret över enskilda kunder kan för kundbetjäningen införas följande uppgifter som gäller en enskild kund:

- 1) basuppgifter,
- 2) uppgifter om färdigheter,
- 3) uppgifter om anvisningar,
- 4) uppgifter om beslut om sysselsättning,
- 5) uppgifter om yrkesinriktad rehabilitering,
- 6) arbetskraftspolitiska utlåtanden,
- 7) uppgifter om rörlighetsunderstöd, samt
- 8) uppgifter om yrkesvägledning.

I arbetsgivarregistret kan för arbetsgivarserVICEN införas följande uppgifter om arbetsgivarKUNDEN:

- 1) uppgifter för identifiering av arbetsgivarREN,
- 2) beskrivning,

- 3) kontaktuppgifter,
- 4) arbetsplatser,
- 5) placeringmöjligheter och beslut om sysselsättning, samt
- 6) uppgifter om anvisningar.

I registret över anordnare av arbetskraftsutbildning kan följande uppgifter som gäller kundbetjäningen införas:

- 1) uppgifter för identifiering av den som anordnar utbildningen,
- 2) kontaktuppgifter,
- 3) kursarrangörens upphandlingsavtal,
- 4) information om kursen, samt
- 5) instruktioner som gäller kursen.

I de olika registren kan införas även annan information som krävs för att uppgifterna skall kunna skötas.

5 §

Registrering, utplånande och arkivering av personuppgifter

När uppgifter fås på något annat sätt än av kunden själv skall vid registrering av personuppgifter i registren källan uppges och vem som har antecknat uppgiften.

Sådana uppgifter som gäller en enskild kund och baserar sig på kundens egen beskrivning samt arbetskraftspolitiska utlåtanden även som arbetsplatsanvisningar och placeringsanvisningar samt ändringar av kontaktuppgifter och av uppgifter i fråga om sysselsättning som är äldre än två år skall utplånas ur informationssystemet, om inte informationen behövs. När två år har förflutit efter att arbetssökandens arbetssökningsperiod har löpt ut skall uppgifterna om de planer som gäller personen utplånas. Alla uppgifter om den enskilda kunden skall utplånas när fem år har förflutit från den dag då kundrelationen upphörde.

Om arkivering av uppgifter föreskrivs i arkivlagen (831/1994).

6 §

Överlåtande av användningsrättigheter och sekretessbelagda uppgifter

Rätt att använda uppgifter i informationssystemet för arbetskraftsförvaltningens

kundbetjäning kan med arbetsministeriets tillstånd beviljas en person som står i ett uppdragsförhållande till arbetskraftsmyndigheten.

Uppgifter kan med arbetsministeriets tillstånd lämnas ut för statistikföring eller vetenskaplig forskning samt för myndigheters planerings- eller utredningsarbete.

7 §

Samtycke till utlämnande av uppgifter till arbetsgivarkunder för besättande av ledig arbetsplats

Då en enskild kund registreras såsom arbetssökande, begärs av kunden samtycke till att uppgifter som är nödvändiga för besättande av lediga arbetsplatser får lämnas till arbetsgivarkunder. I arbetskraftsbyråns register över enskilda kunder görs en anteckning om kunden har gett sitt samtycke eller inte.

Nödvändiga uppgifter är

1) släktnamn, förnamn, adress och hemort, modersmål, övriga språkkunskaper och medborgarskap,

2) uppgifter om utbildning och examina samt nödvändig information om deras innehåll och vitsord, arbetshistoria utgående från uppgifterna i arbetsintyg, fullgjord värnplikt, specialkunnande samt arbets- och utbildningsönskemål och den enskilda kundens egenhändigt uppgjorda arbets-sökarpresentation för arbetsgivare, samt

3) uppgifter om hälsotillstånd som är nödvändiga med tanke på mottagande av arbete.

8 §

Självbetjäningsfiler, allmänna broschyrer och katalogisering

Arbetskraftsmyndigheten upprätthåller datafiler som lämpar sig för användning av kunderna själva och som innehåller uppgifter om lediga arbetsplatser och utbildningsmöjligheter.

Med enskilda kunders uttryckliga samtycke kan till arbetsgivarkundernas förfogande sammanställas självbetjäningsfiler, allmänna broschyrer och kataloger i syfte att sysselsätta enskilda kunder. I dessa kan de uppgifter

som avses i 7 § 2 mom. meddelas.

10 §

9 §

Ikraftträdande

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag meddelas genom förordning av arbetsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 . Genom denna lag upphävs förordningen om ett data-system för arbetskraftsservicen (1254/1993).

2.

Lag

om upphävande av 6 kap. och 21 § 2 mom. lagen om arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 § ringar samt 21 § 2 mom. i lag 690/1995.

Genom denna lag upphävs i lagen den 26 november 1993 om arbetskraftsservice (1005/1993) 6 kap. och 21 § 2 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 6 kap. jämte änd-

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 24 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 maj 1999 om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)
24 § 1 mom. 25 punkten som följer:

24 §

Sekretessbelagda myndighetshandlingar

Om inte något annat föreskrivs särskilt, är
följande myndighetshandlingar sekretessbe-
lagda:

25) handlingar som innehåller uppgifter om
en klient hos socialvården och en enskild
kund hos arbetskraftsförvaltningen samt de

förmåner eller stödåtgärder eller den social-
vårdsservice eller arbetskraftsförvaltnings-
service denne erhållit eller uppgifter om en
persons hälsotillstånd eller handikapp, den
hälsovård eller rehabilitering som denne har
erhållit eller uppgifter om någons sexuella
beteende eller inriktning,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 14 juni 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister *Tarja Filatov*

*Bilaga
Parallelltext*

3.

Lag

om ändring av 24 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 maj 1999 om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)
24 § 1 mom. 25 punkten som följer:

Gällande lag

Föreslagen lydelse

24 §

Sekretessbelagda myndighetshandlingar

Om inte något annat föreskrivs särskilt, är
följande myndighetshandlingar sekretess-
belagda:

25) handlingar som innehåller uppgifter
om en klient hos socialvården och de för-
måner eller stödåtgärder eller den social-
vårdsservice denne erhållit samt om en per-
sons hälsotillstånd eller handikapp, den häl-
sovård eller rehabilitering som denne har
erhållit eller om någons sexuella beteende
eller inriktning,

25) handlingar som innehåller uppgifter
om en klient hos socialvården *och en en-
skild kund hos arbetskraftsförvaltningen*
samt de förmåner eller stödåtgärder eller
den socialvårdsservice *eller arbetskrafts-
förvaltningsservice* denne erhållit *eller upp-
gifter* om en persons hälsotillstånd eller
handikapp, den hälsovård eller rehabiliter-
ing som denne har erhållit eller *uppgifter*
om någons sexuella beteende eller inrikt-
ning,

Denna lag träder i kraft den 20 .
